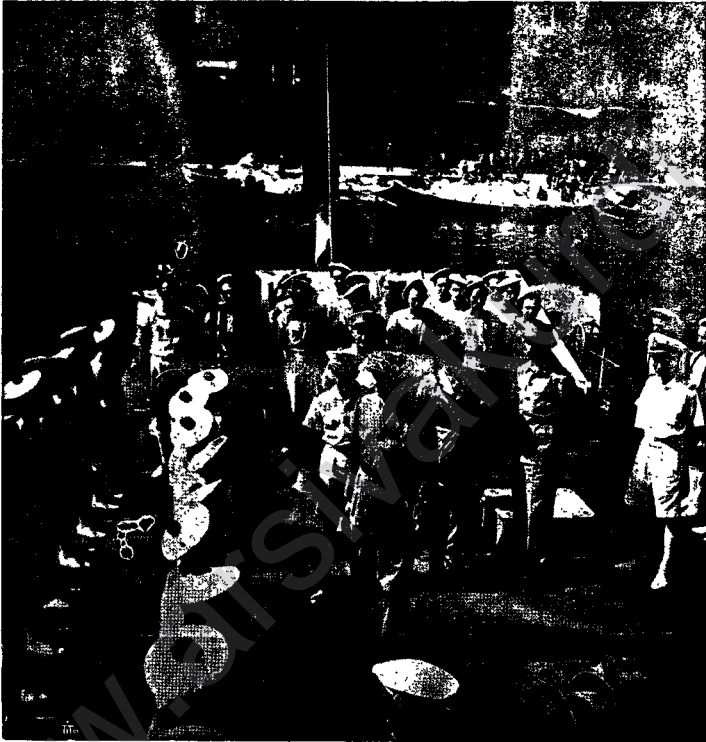

SAL 1
HEJMAR 11
DUŞEMB
1 SIBAT 1943

RONAHÎ

ANNEE 1
NUMÉRO 11
LUNDI
1 FEVRIER 1943

SUPLÉMENT ILLUSTRÉ DE LA REVUE KURDE HAWAR

DI WELATÊN ROHELATÊ NÎZING DE BÎRÊN GENÊRAL DE GOL
Klişa jorîn sergevazê Fransa şerevanî genêral de Gol û nîmfîmendeyê wî
genêral Ketrû şanf dide. Her du genêral di bendera Bêrûtê de cenkeştiyêke
Fransa şerevanî ziyaret dikin.

SAM — 1943
ÇAPXANA SEBATÊ

ÇIROKA KURDMANCI:

DEHBE Û NÊÇIRVAN

Nêçirvanek hebû, hero diçû nêçirê û kewekî xwe dikuşt û tanî, dixwar. Şîva wî ew bû. Carekê ji cara du kex kuştin û hate mala xwe, rûnişt da ko wa bibirêje û bixwe. Dî rovikî da devê dêrî û got ê: « ez î birçî me ». Xwediyê malê rahişte kewekî û da rovî. Rovî kew xwar û li cem zelamê xwe ma.

Roja dîtir dîsa ew zelam çû nêçirê û sê kewê xwe kuştin û hate mal. Yek ji wa da rovî û dido danîn ber xwe da ko bixwe. Dî ji nişkê ve hirçekê da devê dêrî û gote xwediyê malê: « ez î birçî me ». Xwediyê malê rabû kewek da wî jî. Hirçê şîva xwe xwar û li cem zelamê xwe di rex rovî de rûnişt.

Bû roja dîtir ew zilam dîsan çû nêçirê û çar kew kuştin. Vegeriha, hat mal, yek ji wan kewa da rovî, û yek da hirçê û dido danîn ber xwe da ko şîva xwe bixwe. Dî, şerekî da devê dêrî û gote xwediyê malê: « ez î birçî me ». Xwediyê malê kewek ji her du kewên xwe

danî ber şêr, û şîva xwe xwar .

Bû roja pênca, sibehtî şêr, hirç û rovî dane devê dêrî ko herin. Rovî ba kire wa û got: « Hon çîqas bê nan û xwê ne, divê em xelatekê bidin wî camêrê ha, yê ko ev çend roj in, em hewandin ».

Şêr gote rovî: « Em çî xelatê lêkin? » Rovî go: « Emê jineke wî bînin » Şêr û hevalên xwe gotin: « baş e, ev tişteki hêsantî ye »

Vêca, paşt derketin ji derve, dîtin zelamek ciht dike, ber bi wî ve çûn û nîr û gêsînê wî jê standin û hatin anîn mala wî zelamî. Careke dîtir çûn rastî karwanekî hatin, rabûn xelkê karwên hemîyan ji ber wan baz dan. Heywana, herçî mal û zengil û tiştê ko bi wî karwan re hebûn, anîn mala wî zelamî.

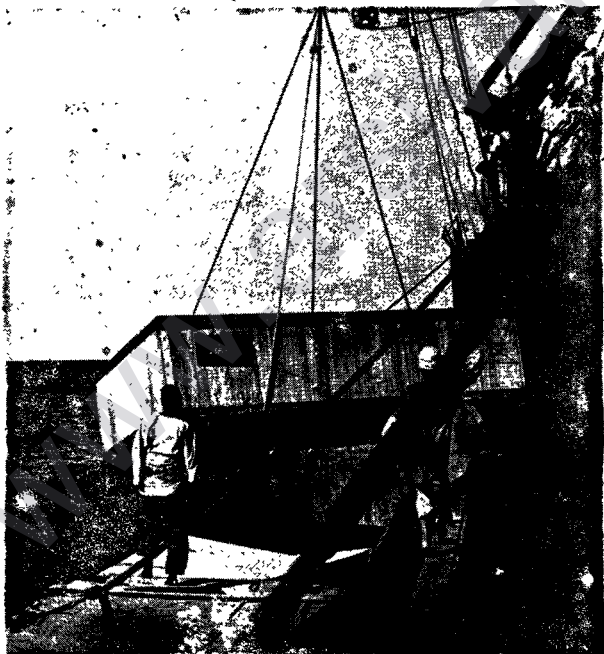
Piştî rovi gote wa: da em herin keça hêkim ji xwediyê malê re, birevînin. Hevalê wî bi ya wî kirin. Rovî çîqas zingil hebûn bi xwe ve kirin û nîr û halet danîn ser milê şêr û hirçê û ew bû cihtariyê wan. Bazihêkî mêrik hebû, ew jî di ser serê wan re difirî. Her çar ber bi bajarê hêkim ve çûn, xelk hemî hatin temaşa wan û keça hêkim derket serê banê

xwe, da ew jî wê ecêba serê ecêba, bibîne.

Bazihê ko li banî difirî hate keçikê û ew li ser perê xwe kir û firî. Bi hevalên xwe ve hatin cem zilamê xwe. Hêkim eskerek kom kir û çû ser wan da ko keça xwe bistîne û vegerîne û wa dehba bikuje. Esker hat û dora wa girt. Ew di hindirî da bûn.

Vêca rovî go: « Ezê ba kim roviya » şêr go: « Ezê ba kim şêra » Hirçê go: « Ezê ba kim hirça » Bazih go: « Ezê ba kim baziha » Heryekî ba kire miletê xwe û hemî hatin. Piştî ko hatin; vêca rovî çûn rex û qarîşê tinîngê êsker xwarin.

Şêr çûne zelama, hirç çûn, zikê hespê êsker berdane erdê, bazih ji banî ve diçûn û serê êsker qul dikirin, dikuştin. Êsker hema baz dan çûn bajarê xwe. Dehban xatir ji xwediyê malê xwestin û berê xwe dan çiyê; xwediyê malê bi keça hêkim şa bû.

ÇEK Û POSATÊN INGILZÎ DI BENDEREKE XELÎCA FARIS DE

KELEDONYA NŪ

Kelédonya-nŭ di Pasffiké de girav ũ mistemlikeke firansizi ye. Ev girav dikeve roavayé Ewistralyayé ũ bakuré Zélanda-nŭ. Diréjahiya giravé 400 ũ pehna hiya wé 60 kilométir e. Girav nemaze ji berhatinén xwe én madeni ũ cihé xwe é ceñrafi bi ehemiyet e.

Pištir mitareké fransiz ũ eleman ũ japonan li ser madenén giravé hin imtiyaz xisti bŭn destén xwe. Lé pištir firensizén giravé qutbiriya xwe ji Vištiré

kirine ũ derbasti tayé general de Gol bŭne ũ bendera giravé dane bin emiré hevalbendan. Ji xwe di giravé de bi tené bajarek heye, Nomya, ũ bender li ber wi ye. Bendera Nomayayé, beré wargehé stola firensizi bŭ. İro stolén ingiliz ũ emérikani tē de lengerandaz in ũ herci balafirén avin yén ji Sanfransiskoyé tén lé datŭnin.

Emérikaniyan gava diréji giravén Siléman kir ev wargeh geleki bi kéri wan hat. İro ji geleki bi kéri wan tét.

Di giravé de nemaze

nŭkel, krom ũ manganéz zehf in. Li salé deh hezar ton nŭkelé helandŭ ũ sed hezar tonŭ bétir krom jé dertét. Ev mademén ha İro, tev de diçin Emériké ũ di çékirina hacetén cengé de tēne İstmal kirin.

Av ũ hewa giravé geleki xweş e. Bayé wé çı sar, çı germ e; wek bayé Ewropa nıvro ye. Erdé wé çıya ũ nawal in. Di wan newalan re çemine zelal diherikin. Ava wan çeman ewçend zelal e ko nirov sŭreté xwe ũ yén zil ũ darén doré tē de dibine.

TANGÉN EMÉRIKANI İ LI BAKURÉ İRLANDÉ DI TALİMÉ DE

GIRAVÊN

BEHIRA — SIFÛ

Di hejmara Ronahiyê a 9an de (rûpel: 8) me qala Behira-spf kiri bû û bi kurtî dfroka wê û şerên ko tê de çebûne, goti bû.

Di vê bendê de jf emê çêl li giravên wê behirê bikin.

Behira-spf behireke girtî ye. Li bakûr û li bakûr-roavê bi erdê Ewropayê, li nfvro û nfvro roavê bi Asyê û Efrîqê û li rohelê bi erdên Ewrope û Asyayê dorgirtî ye. Ev behir bi hin avtengan digehe behirine din. Bi Cebeltariqê digehe Etlantikê, bi Derdanêlê digehe Behira-reş û kenala Swîçê wê digehîne Behira-sor û Behira-hindi. Rûyê vê behirê 3081850 kîlometîr çargoşe ye.

Giravên Behira-spf ên bingehîn ji roavê ber bi rohelê ev in:

BALÉAR — Baléar arxîpêlêk e. (ji koma çend giravan re arxîpêl tête gotin) Giravên vê arxîpêlê ên bingehîn Majorke, Minorke, Kehrêre, Formantêre û Konîgêre ne.

Li wextê berê û berî herkesî fênkîyan dest danî bû ser van giravan. Piştî fênkîyan û bi rêzê ve yewnanî, kertacî, romanî, ereb û li

Eskerên fransîzî xwe ji nû ve û bi tevdanêke xurt tev didin. Di Efrîqa bakur de firçeyên fransîzî jî nû ve gihane dijminên xwe û şerê wan dikin. Klişê jorîn eskerîne fransîzî şanî dide. Fransîz di ber emêrikanyan re derbas dibin. Eskerên emêrikani qorgurtî silavan li wan dikin.

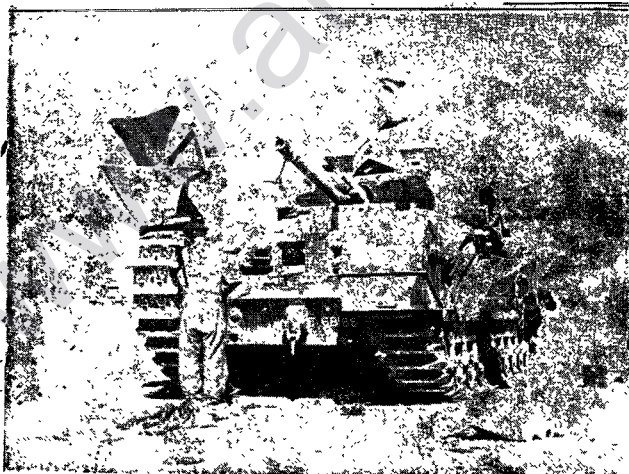
dawiyê spanyolan Beléar vegirtin. Hetanî fro girav di de tîên spanyolan de ye.

Di wextê romaniyan de girav gelek şên bû bûn. Romaniyan bajarê Palmayê danî. Hetanî fro Palme merkeza Baléaran e.

Nifû a Baléaran 275 000 rûniştiman in. Ev girav dikevin navbera Fransê û Efrîqa bakur.

Ji lewre van giravan ehemiyeteke eskerî heye. Girava Majorke jî Spanyayê 133 û ji Cezafêre 240 kîlometîrî dûr e.

KORSÏKE — Korsîke giraveke fransîzî ye û ji peravên Franê 160 kîlometîr e. Tê de 298 000 peya dijîn. Korsîke bi spehîtiya bergêhên xwe bi nav û deng e. Rêl û dehlên wê zehf in û xweşmenzer in. Xelkê Korsîkê nijdevan û mêrine qenc in. Herwekî sinbeta kurdmancan di welatê xerlbiyê de eskerî û sileşorî ye, xelkê Korsîkê jf gava diçin Fransê dikevin sinhetine welê. Dîsan heye ko xelkê Korsîkê

Jl TANGÊN INGLIZÎ TÎPEKÎ NÛ: ÇORÇILTANG

di welatê xwe de, wek kurdmançan, gelekî bi hev nakin; lê derveyf welatê xwe li piştê hev radibin û ji hev hez dibin.

Korsîke ya talyanan bû. Di sala 1768an de Lwîsê 15 qranê Fransê ew ji qranê Cenewê kirî. Pi 11 salekê yanî di sala 1769an de fermandar û imperatorê fransîzan ê cihangîr Napolyon di Ajaksiyoyê de ji diya xwe bûye. Ajaksiyo merkeza giravê ye.

SARDENYE — Sardênîye dikeve nîvrovê Korsîkayê û ya talyanan e. Her du girav gelekî nizingî hev in. Avtenga Bonîfaçyoyê wan ji hev dike. Rûyê erdê giravê 24 100 kilomêtir çargoşe û rûniştimanên wê 880 000 in.

Ev girav bi madenên xwe dewlemend e. Tê de zîv, hesin, zirêç, zeng û madenine din peyda dibin. Ji wan pê ve di Sardênîyê de kevirên nihêt û mermer jî hene.

Ev girav jî mîna giravên Behira-spî ên din ji wextê fînîkiyan heta qraliyeta Sardênîyayê ketiye destên gelekî miletan. Berî yekîtîya Îtalyayê welatekî biserxwe bû û qralê wê ê cihê hebû.

SICILYE — Girava Behira-spî a mezintir e. Rûyê erdê wê 25740 klomêtir çargoşe û rûniştimanên wê 4 200 000 peya ne. Sicilye dikeve nîvro-roavê Îtalyayê û bi avtenga Misîrê jê vediqete. Erdê Sicilyayê erdekî bi nan e; nemaze erdên dora tendûreka Êtnayê. Tendûreka Êtnayê 3313 mêtir bilind e. Ev tendûrek carina difûre û jî devê wê agir û araz diherike.

Xelkê Sicilyayê çelîyên fênîkî, kertacî, yewnanî, romanî û ereban in. Tipê ereb û yewnanan ji her tipê bêtir li wan xuya ye.

Sicilye di sedsalên paşîn de û piştî ko jî destên ereban derket, ketî bû destên normandîyan, spanîyan û fransîzan. Di sala 1861ê de girav bû milkê Îtalyayê. Merkeza giravê Palêrmo ye.

Di vî şerî de dewletên mihwerê jî vê giravê gelekî istifade dikin.

PANTÊLARYE — Giraveke piçûk û ya talyanan e. Talyanan piştî ko ew girav asê kirine dibêjin: « Me jî Malteyek heye ». Pantêlarye dikeve navbera Sicilye û Maltayê. Ji a pêsîn bi 96 û ji a paşîn bi 76 kilomêtiran dûr e.

Rûyê erdê giravê 83 00 kilomêtir çargoşe û nifûsa wê 8000 peya ne. Hemî miletên

Xelkê Gîna-nû hafîna eskerên hevalbendan bi teq û govendan şahmet dikin

kişwerkişîya yê ko di Behira-spî re derbas bûne şopa xwe li ser xelkê giravê hiştine. Lê şopa erebî û efrîqî jî her soperê bêtir li wan di xuye. Xelk bi zimanekî col xeber didin. Ev ziman jî erebî û jî hin bêjeyên talyanî bihevketî ye.

MALTE — Malte dikeve orta Behira-spî 490 kilomêtirî li nîvrovê Siçilyayê û 200 kilomêtirî li bakurê peravên Tûnisê yê rohelê. Dirêjahîya giravê 41 kilomêtir in; pehnahîya wê di hin deran de digehe 27 kilomêtiran. Rûyê erdê wê 275 000 kilomêtir çargoşe ye. Malte arxîpê e; digel giravên dorê mesaha wê digehe 370 000 kilomêtirî. Nifûsa wê digehe 250 000î.

Xelkê Maltayê jî ji nijadekî col in. Lê wê dixuye ko xwîna erebî di ser xwînên din re xwe şanf dide. Di zimanê xelkê Maltayê de bêjeyîne erebî boş in; di sedî de heftê.

Maltayê di dora wext û zemanan de gelekî teq û req dîtine. Ingilîzên ko ehemiyeta Maltayê jî mej ve bîr biri bûn, di sala 1802an da dest danîne ser û bi miaheda Parîsê ya sala 1814an Malte bû milkê taca Ingilîstanê.

Di vî şerî, di şerê Behira-spî de Maltê rokeke mezin lêhistiye.

GIRAVÊN YONYÊ — Giravine yewnanî ne. Ev arxîpê jî heft giravan bi hev dikeve. Girav

li roavayê Yewnanistanê ne. Di sedsala dwanzdehan de ev girav di destên talyanan de bûn. Di sala 1815an de inglîzkan ev girav ji talyanan standine û di sala 1864an de Inglîterê ev girav ji Yewnanistanê re diyarî kirine. Xelkê giravan yewnan in. Di hin deran de bi talyanî jî dipeyivin. Nifûsa wê arxîpelê digihe 106 000f. Di wê arxîpelê de Korfu bi spehîtiya xwe bi nav û deng e.

GIRÎT — Girft giraveke yewnanî ye û dikeve nîvrovê Yewnanistanê. Di tarîxa kevin de ev girav merkezeke medeniyetê bû. Bi rêzê ve Girft ketiye destên romanî, ereb û tirkî. Di sala 1824an de Girft bi ser Misirê ve da bûn. Lê piştê dîsa bû malê Tirkîyê û di şerê Balkanê de vegeriya xwedîya xwe, Yewnanistanê. Rêyê erdê giravê 8580 kîlometir çargoşe û nifûsa wê 386 000 peya ne. Xelkê wê yewnan in; tê de hin tirk hebin jî. ew jî li yewnanî xeber didin.

Mîrê Botan, Bedir-Xan beg piştî ko hêsr ketiye destên tirkî qederê 14 salî di wê giravê de menfî maye.

DODÊKANÊZ — Yanî dwanzde giravan. Ev giravên ha heta sala 1912an di bin hikimê Tirkîyê de bûn. Di wê salê de ketine destên talyanan û di sala 1923an de Tirkîyê bi hakiyeta talyanan mikur hat û ew venast. Di nav

van dwanzde giravan de a mezintir Rodos e. Rodos ji peravên Tirkîyayê 18 kîlometiran dûr e. Xelkê van giravan yewnan in û qederê 120 000 peyayî ne.

Talyanan Rodos asê kiriyê û tê de wargêhên stol û balafrînan çêkirine. Rodosê di tarîxa kevin de gelek teq û reş dîtine û tê de medeniyetî rabûne.

QIBRIS — Ji aliyê mezinahiye ve Qibris di Behira-sfê de girava sîseyan e. Dirêjahiya wê 220 û pehna hiya wê 60-80 kîlometir in. Nifûsa wê digihe 350000f. Di sala 1878an de Inglîterê Qibris ji tirkî standiye. Li wextê berê Qibris wela-tektî bi ser xwe bû; fênîkî û yewnanîyan tê de hikûmetin çêkirine. Miletên ko ji Asyê derbas Ewropayê bûne û yên ko ji Ewropayê avêtine ser Asyayê di wê giravê re derbas bûne. Nemaze di wextê ehlê selibê de şevalyayên Qibris û Rodosê deng da bûn.

Xelkê giravê yewnan in. Tê de tirk jî hene. Girav dikeve devê xelca Skenderonê û nîzîngî peravên Tirkîyê û Sûriyê ye.

ELBA — Giraveke piçûk e, nifûsa wê 25 000 paya ne. Ev girav di sala 1814an de bû bi menfa Napoléon. Ji ber wê yekê wê giravê di tarîxê de deng daye. Ji sala 1860f ve girav di bin hikimê talyanan de ye.

DI INGILÎSTANÊ DE DEFTERXANEKE STATÎSTÎKÊ, YANÎ HEJMARTINA PEYAN AN TIŞTINEDIN

ÇEK

Û WASITËYËN GUHASTINË EN NÛ

Gava xwendevanên me vë sernamë bixwînin ewë bibêjin gelo serevaniyanî dîsa çî hacceteke nû îcad kiriye. Ew hacet vë carë li şûna ko li ezmanan bifire an dîbin bihirë re here gelo ewë di bin erdë re biqeliqê?.

Vë carë emë çëli wasiteke welë bikin ko li gora sernamë heye ko qet nayete bîra wan. Belë wasita ko emë tro qala wë bikin ga û gamëş in.

Herwekî xwendevanên me dizanin japonan birekî welatë çîniyan vegirtiye. Ji alîkî ordîwa Çankeysek û ji aliyê nijdeyên çîni erë japonan dikin.

Nijdeyine çîni li çeraxa gelekë danî bûn. Eskerine japonî ji hatin û li milê golê ë pêşniqabil danîn. Japon bi çîniyan hesiyan; lê ewçend guh ne dan. Ji ber ko dizanîn ko cem nijdan ne kelek ne jî fi-lûqe hene. Ji lewre çîniyan nikarî bûn xwe bigehînin japonan. Di bejê re jî, ji ber ko gol dirêj bû di navbera japon

û çîniyan de rîya du rojan hebû.

Ji ber vë yekë japoniyan li çeraxa avê bi tenê nobet-darê'î danîn û raketin. Lê çîniyan beriya nivê şevê xwe gihandine japoniyan. Çawan û bi çî awayî.

Belë nijdevanên çîni gamëşên gundên dorê dane hev, li wan siwar bûn; mîtralyoz û cebîrxaneyên xwe jî li gamëşan kirin û dan avê. Çîniyên ko bi vî awayî li avê derbas bû bûn bi ser mifreza japonî de girtin û piraniya eskerên mifrizê kuştin.

GIRAVËN FICÎ

Herwekî xwendevanên me dizanin emêrikanî xwe kar dikin û dikin rabin êrtşê û tiştên ko di Pestifikê de ji dest dane bi şûn de vegezinin.

Ji bona vë yekë jî emêrikiyan di nivro Pestifikê de wargehan saz dikin. Di vë navê de eskerên emêrikanî dake-tine giravên Fici jî.

Ev girav dikevin bakurê Nûzêlandê û nivroyê giravên Silêman û ji du sed giravî bi hev dikevin. Nifûsa giravan 210 000 rûniştiman in. Nivê vë nifûsê xelkê cih, nivê din hindistanî ne.

Erdê arxipêlê erdekî bi nan e; nema-ze mozên wë bi nav û deng in û di tû derên din de peyda nabin. Lê heywanên wë ne ewçend zehf in. Bi tenê di rêlên wë de teyrine xerîb tene dîtin. Kaniyên wë boş in, hin germavên wë ên madenî jî hene.

Wextê ewropayîyan ev girav keşif kirine seyahekî bi navê Delmût di heqê wan de kitêbek nivîsandiye û tê de

ŞOPA BALAFIRKË YA KO JI SER QÛMË BI HEWA DIKEVE

tiştine ecêb goline. Mesela Delmût digot ko marên wê arxipêlê direqesin, teyrên wê bi guhan in û çeliyên xwe dimejînin; meymûnên wê xwende ne û ji hevûdin rê mektûban dinivîsin; jînen wê bi se çawan û mêrên wê bi çar destan in. Dîsa Delmût digot ko darên wan giravan bi roj şin û bilind dibin û bi şev vedigerin ser kokên xwe.

Lê piştê hate seh kirin ko seyah Delmût jî Stenbolê wê ve ne çûye û kitêba xwe di otêleke Kenstanteniye de nivîsandiye. Ji lewre yên ko kitêba wî xwendin û piştê diçûn Ficiyê ev tiştên xerîb ne diditin.

LENKOLEN

DI ŞERÊ GIRAVÊN SILÊMAN DE

Mak Rot, rojnamevanekî emêrîkanî, yê ko şerê giravên Silêmanê behrî ditiye, di heqê vî şerî û di rojname xwe de bendek belav kiriye û tê de gotiye:

7ê Çiriya-paşîn bû Ber bi êvarê kumandarê bertorpiyora Kraman bant min kir û ji min re got:

— Estzê min, min navê ko em ji hev veqetin. Lê ez çawan bikim. Piştî çend saetan emê barê xwe li barê dijmin, xînin. Bertorpiyora min ewê di sefa pêşîn de şerê dijmin bike; xwe bide ber talûkeke mezin. Ji lewre min ji te divê tu herî şer herî ser zirehpûşa Lenkolen û jê temaşa şerê me biki. Lenkolen keştike xurt e û nakeve sefa pêşîn. Talûka ko di Lenkolen de heye ji bo rojnamevanekî bes e.

Min jî dil ne dikir ez ji hevalê xwe Harî Brant, kumandarê Kramanê, veqetim. Min û Brant, gava em zaro bûn, me di dibistanekê de xwendî bû. Lê nîadî Brant digot, divê tu herî diviya bû ez ji ya wî biki. Min, ji ya wî kir û ez çûn ser Lenkolenê.

Min şîva xwe bi kumandarê Lenkolenê Biter Grant re xwar. Piştî şivê kumandanê sebîla xwe jî dest danî û gote min:

— Tu dixwazî ji rojname xwe re xebereke mihim bişnî.

Min: Ma çawan mi navê.

Kumandar: Hingê ji rojname xwe re bitelêgrafîne, ko îşev di nîvroyê Pestîfkê de, emê hesabê stola japonî bibînin.

Min: Lê ez di dora xwe de tu şopa stola japonî nabînim.

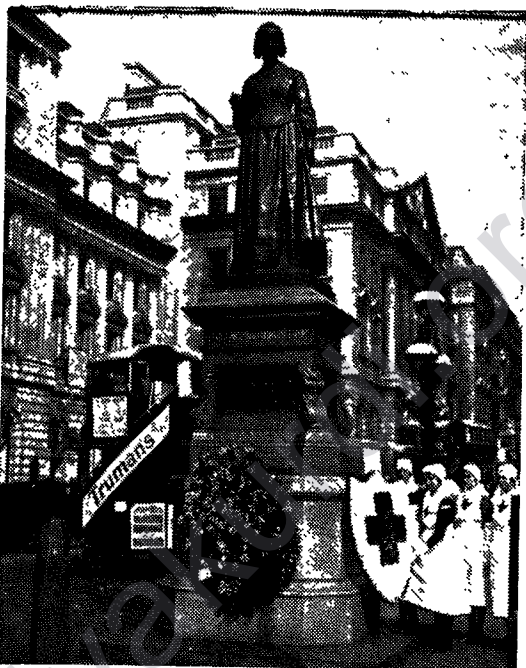
Kumandar: Bawer bike ev ne îşê te ye.

Min deng ne kir. Tebîleta kumandar Grant holê bû. Hindîk dişexîlî, hişk digot; lê mîreki qenc bû.

Wext bû bû nîzîngî nivê şevê. Min texmîn dikirin telêgrafa min hêj li rê bû. Ez di van texmînan de bûm ko min dengê kumandar Grant kir. Bi dengê bilind emîr dida zabîten xwe. Ez hilkişiyam serê pîra vapore. Kumandar ko çav bi min kir bi dengê hişk gote min:

— Zû vegere kebîna (oda vapore) xwe û bê emîrê min jê dermekeve.

Min nikarî bû ez lê vegerînim. Bivê nevé ez çûm kebîna xwe û min xwe tê de hepis

JINÊN INGİLİZÎ ÇELANGAN LI BER LINGÊ HEYKELA QEHREMANÊN XWE DATÎNIN

kir. Piştî çend deqîqan min dît ko li deriyê min didin. Grant bi xwe bû. Ji derve digote min:

— Ya Mark guh bide min. Piştî çend leqîqan şer wê dest pê bike. Di wextê şer de cihê te ne li ser pîrê lê di wê kabinê de ye.

Min — Ji hire ez tu tiştî nabînim.

Grant: Ma çi xem e, yê n ko wê bibînin ewê ji te re bibêjin. Ne hewce ye ko tu xwe bidî ber talûka mîrînê.

Kumandar ji derve derî li ser min girtî bû. Min gote kumandar: Şer hêj dest pê ne kiriye, derî veke û were nik min.

Grant derî vekir û ket hundir. Me pev re da û stand. Kumandar xwe hinekî nerm kir û gote min:

— Baş e, tiwê şerê me bibînin, lê ne ji ser pîrê; ji odeke din û di pencerê re. Bi şertê ko serê xwe ji pencerê derneixinî.

Grant ez birim odeke rasarî behirê. Dû-rebînek da destê min û maseyek xiste ber min. Beriya ko terka min bide Grant ez him-bêz kirim.

Gava gumêna topan dest pê kir saet bû bû yek. Lê Lenkolen bi xwe hêj ji qada şer dûr

bù ú topên wê hin ne dişuxulin. Lêbelê zirehpoşê lez da bù xwe ú xwe li dengê topan girti bù. Dî noqar ú du bertorpiyoran ji da bù pêşiya Lenkolenê.

Ji nişkekê ve pêşiya vaporê res bù; teqîn bi dorê ket ú zûnîne avin di rex noqarekê re rabûn. Balafirên dijmin bombe berda bûn noqarê; lê nikari bûn bihingêvin.

Lenkolenê jî dest bi agirkirinê kiri bù. Min li dora xwe dinihêrt lê tu tişt ne didit; bi tenê gumêna topan ú vingêna gulan. Lê piştre min zanî ko dijmin li aliyê bakur e ú bi mijekê sinai xwe jî me ve artîye. Hêj em jî hev bi deh milan dûr bûn.

Saet hêj ne bù bù sisê, sisê kêm çend deqîqan. Şer germ bù. Balafirên rûyê ezmen girt. Vê carê topên Lenkolenê ên balafirşiken jî xwe tev didan. Bombeyên dijmin dûri me diketin. Digel vê hindê Lenkolen li ser hewdê xwe dihejîha. Masa li ber min wergeriya ú ji min bi dûr ket.

Dinya zelal dibû, min dora xwe çêtir didit, mîja japonan a sinhi jî belav bù bù. Bist ú heşt cenkeşiyên japonî qewiswari qor girî bûn ú şerê me dikirin. Çar zirehpûş di orta qewisê de bûn. Krewzoreke me e piçûk berê xwe da

bù qewisa dijmin ú bêperwa diçû ú bera keştiyên japonî dida. Di vê navê de keleheke me e firolek di ser krewzoreke dijmin re friya ú Bombeyên xwe bera wê da. Bombek li krewzorê ket ú krewzorê bù du qet; wek zinarekî şeqîttî. Herçî krewzora me, jî nişkekê ve sekini ú xwe li tanîştê xwîl kir.

Dijmin jî nû ve xwe di paş perda mijê de vasart ú keştiyên xwe xist nizameke nû. Keştiyên japonî jî hev belav dibûn ú jî nû ve sisê sisê digihan hev. Lenkolenê jî nû ve lez da xwe ú qesta neyar kir. Me li hev dixist. Qederê deh deqîqan topên her du alîyan bê etlahî agir kirin. Bertorpiyora ko Lenkolen dihemand birindar bù; lê bi birineke sivik. Min jî dûr ve du niqteyên reş diti bûn. Bawer bikin keptan jî ew diti bûn. Lenkolenê hêz da xwe ú topên wê ên pêşin agir vedimistin. Niqte hin bi hin çêtir xuya dikirin; du bertorpiyorên japonî bûn. Guleyên Lenkolenê li her diwan ketin. Yek di cih de bin av bù; a din xwe li ser milê xwe e çepê xwar kir.

Piştî çarek saetê kumandan Grant li deriyê kebina min dida. Min destê kumandar girtin ú guvaştin. Kumandar gote min: Her du jî bertorpiyorine giran bûn. Em gelek aciz kiri bûn; lê cezayê xwe ditin.

Em ketin salona xwarinê ú me parik nan xwar. Dijmin jî me vebû bù. Mîj jî kumandar pirsî:

— Tu xesar gihaye xelkê me

— Zabitêk ú du deriyavan birindar bûne; lê birinên wan sivik in.

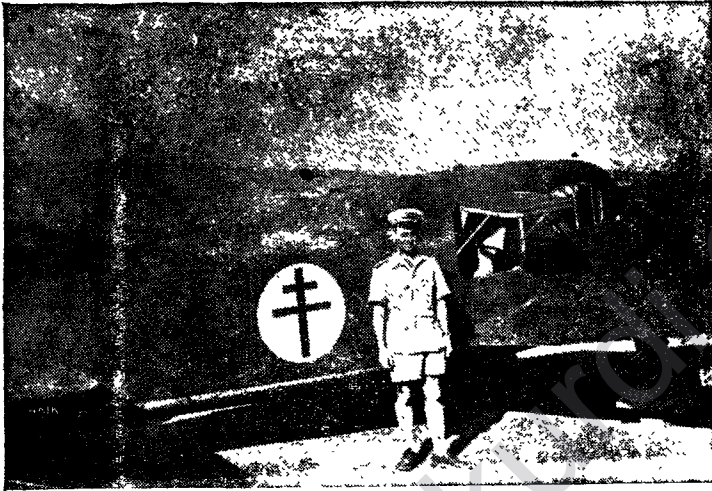
— Ez dikarin jî rojnama xwe re bidim zannin ko me şerê giravên Silêman kar kiriye?

— Herçend şer hêj ne qediya be jî tu dikari holê bêji. Dijmin du caran şikest; lê disan wê bê ú ewê li me bigere. Ú carê ko wê bê ewê Lenkolenê di pêşiya de peyata bike.

Lê dijmin li me venegeriya.

KURÊ GENÊRAL MARK ARTÛR DI NAV GULAN DE

BALAFI RVAN, KÎ FRANSA ŞEREVANÎ LI BER BALAFIRA XWE

Eskerên Çehistanê yên ko jî welatê xwe revîne û xwe gihandine erdên welatên hevalbendan, îro bi hevalbendan re şerê neyarên xwe dikin. Klîşa jorin topçiyê çek-anî dide.

HËSIRËN KO

DIXWESTIN MIHAFIZEN XWE HËSIR BIKIN

Mixabirê rojname ingilzî « Deylî Eksprês » r. Alan Morhîd ji Efrîqê diçû Emêrikayê. Di vapore ko Mr. Morhîd siwar bû bû de 1000 hêsîrên elemanî jî hebûn. Ingilzîyan ew hêsîr di qada serê Misirê de girti bun û ew dişandin Emêrikayê. r. Morhîd di benedê xwe de qala wan hêsîran kiriye û gotiye:

— Gava hêsîr li vapore siwar bûn, bi lingên wan ve solên shehayê û li serê wan şef eyên rojsîkan hebûn. Tev de 1000 peya bûn. Stranek distrandin û digotin. « Em herê Ingilte

dikin ». Miawinê keptan yê ko li rex min se kinî bû gote min « Tu dibînî çî ças bi rik in, wek serek û mezinên xwe ».

Ne Behira sor qedandî bû û em derketi bûn Behira hindî. Yekî ji deryavanan, yê ko jî nivroyê Efrîqayê û jî nijadê elemanî bû gote keptan: « Min jî hêsîran sê peya ditine ko bi hev re dişevilln. Yekî digote hevalên xwe, piştî sê saetan emê jî hêsîriyê xelas bibin û mihafîzen me wê bibin hêsîr ».

Li ser vê yekê keptan herçî jin, zar û zêç û rêwîngiyên din tev de anîn salona xwarinê. Çend zabit û deryavan ketin nav hêsîran û ew û cihê wan velo kirin. Li cem hêsîran silehine neadeti hatine ditin: lingên kursiyên, rotikên hesinî, kêrên xwarinê. Ji van pêve hêsîrên elemanî cûzanên jilet jî kiri bun nav

DI GIRAVÊN SILEMAN DE PIYA BEYÊN EMERİKANI

kartolan. Ev kartol jî wan re bû bû bomba-yên destan. Ji milê din hêsîran bêriken xwe jî xwê û biber tîji kiri bun. Dema pevçûnê de hêsîran e. li çavên mî şîzan de bireşandana.

Di nav hêsîran de kumandarekî noçaran hebû. Ewî xerita vapore çêkiri bû û ew da bu serekên kewtan. Li gora wê xeritê her kewtê cihêkî vapore wê vegirta.

Plana wan jî, ev bû: Birekî hêsîran wê dafra makînan vegirtana û heçî makînist in de girêbidana. Birên din zabit û deryavan de hepis bikirana. Kumandarê noçarê wê bibiwa kaptan û berê vapore de bidaya Medegeskarê. Hingê Medegeskar hêj ne keti bû destê hevalbandan û di bin hikimê Vişiyê de bû.

Heke ew deryavanê elmanînjad pê nehe. siya bû ya piştî du saetan wan hêsîrên elemanî wê rahişana zabit û deryavanên vapore.

Îcar keptan rabû hêsîr jî hev cida, kom kom di enbarên vapore de hepis kirin.

Piştî du rojan germê li me şidandi bû. Kaptan emir da û hêsîr bi dor derdixistin pira vapore da ko bihina xwe bidin.

Nivê şevê bû. Ji nişkekê ve me dengê boriya talûkê kir. Vapor sekinî. Em hilkişiyân jor. 150 hêsîr yên ko li ser pirê bûn, tev de xwe aveti bun behirê. Keptan flûqa daxistin avê. Deryavanan ceħda xwe kir û jî vî 150 hêsîrî 49 peya xelas kirin. Ên mayîni di nav pêlên behirê de winda bun.

PEYAYÊN KELEHEKE FIROLEK BERIYA FIRÎNÊ

MÉVANDARIYA TALYANAN

Di şerê Elemeynê de mif-
rizekî ingilîzî, piştî eşayê der-
ketî bû keşfê. Mifrizê ji heft
nefer, çawîşek û ji zabîteki bi
hev diket. Mifrizê di tariya
şevê de rîya xwe wînda kiri
bû û ketî bû ser qereconeke
talyanî. Çawîşê mifrizê Con
Roklî ji mixabirê Nyûz Kronikil
re biserhafiya mifrizê ise kiri-
ye û gotiye:

— Gava em bi rê ketin
hêveke çardeşevî qûma sehra-
yê wek pîpoqên şikeftî diçirî-
sand. Me cilên eskerên elemanî
li xwe kiri bûn. Digel wê hîndê
me xwe li erdê ramedandî bû
û em bi zikiskî diçûn. Heta
saet dehan dinya ewçend
ronî bû qey roj hêj ne çû bû
ava. Lê ji nişkekê ve ewiran
rûyê ezmen girt û dînya bû
tarî. Bi hevalemî me, TomKlok
re cihetnimayek hebû. Me hî-
dava xwê pê rast dikir. Li ne
bû bû nivê şevê û cihetnîma
jî nema dişikult. Hevalekî me
xwe da ber û bû rêberê me.
Jê ve welêşyê ko riyên sehrayê
nas dike û dikare me vegerîne
xetên me.

Me berê xwe da bû nîvro-
roava û qederê du saetan em
bi rê ve çû bûn. Me bala xwe

KEÇIKÊN BRAZİLÎ WEK ESKERAN DI TALIMÊ DE

dida û didit ko me nizingî li
xetên xwe ne dikir. Em seki-
nîn. Zabîtê me digot, ez ditirsim
me rîya xwe «as» kiriye. Hêj
zabît gotina xwe temam ne kiri
bû ko em bi dengekî hesiyan.
Wî dengî bi talyanî digot:
« Ew kî ye? ».

Me tev de xwe li erdê dirêj
kir. Hevalekî me, Cîmfî, yê ko
bi elemanî dizanî bû, digotê
zabît: « Heye ko talyan jî me
bêtir in; me rîya xwe jî şaş
kiriye; destûra min bide ez bi
wan re bi elemanî baxêvim.
Heye ko bi wî awayî em jî wan
saffî bibin ».

Çerîya ko zabît li Cîmfî
vegerîne dengê talyanan jî nû
ve rabû: « Hon kî ne, ezê
mîtraloyzê li we girêbidim ».

Cîmfî bi elemanî li wan
vegerand: Em heval in, heyl
Hitler, heyl Dûçe.

Talyanan li me vegerand:
Hon bi xêr hatine; kerem bikin
werin ber wî agirî; em tev de
parîk nan bixwin.

Em ber pê çûn. Talyanan
di kortalekê de agir dada bû û
li dorê rûniştî bûn. Ji ber me
ve rabûn û cihî sanî me dan.
Em tev de rûnî tin û me cîxa-
reyên ko talyanan jî me re da
bûn, berdan. Talyan jî me
bêtir bûn û di cihêkî asê de
rûnî ti bûn. Dîviya bû em biş-
texiliyana û me al û xatir jî
hev bipirsîyana. Lê ji Cîmfî pê
ev, tukesî bi elemanî ne dizanî
bû. Heke yekî jî talyanan bi
elemanî bizaniya û bi me re
xeber bidaya meê çî hikira.
Zabîtê me rabû bi zabîtê tal-
yanan re bi fransîzî xeber da.
Ji xêra Xwedê re ew jî bi
fransîzî dizanî. Bi wî awayî me
ew talûke jî derbas kir. Me
hin kilor û ekîrok jî xwarin
û qederê çil de fîqan em li nik
hev rûnî tin.

Di vê navê de çawîşekî
talyanî çavên x ve li me geran-
dîn û got: Ecêb hevalên me jî
elemanan bêtir dimînin ingilî-
zan an xelkê Ewropa bakur.

Em tev de kenîyan; bi
kenekî dirêj û hêptvan. Me
nikarî bû em tişteki din bikin.

Li ser vê gotinê me lez da
xwe û me jî mêvandarên xwe
xatir xwest û em bi rê ketin.
Lê vê carê me rîya xwe xweş
nas dikir. Ji ber ko talyanan
gava zanî bû ko cihetnîma
me xirab bûye; jî me re ci-
hetmayek jî da bûn.

SERGEVAZ GENÉRAL DE GOL DI TEFÎŞÊ DE

SERMA KO CANÉ MIROV DIŞEWITINE

Rojnamevanekî swêçî di eniya şerê ûris de qada Qevqasê ziyaret kiriye û di vê babetê de, di rojnama xwe de bendin nivîsandine. Rojnamevên di bendeke xwe de gotiye:

Emê biçiwana gundekî welê ko çend caran xwediye wî hati bû guhartin. Ew gund ji destê ûrisan keti bû destê elemanan û piştê dîsa vegeriya bû destên ûrisan.

Ji wî gundî re bi tenê riyek hebû. Ew rê jî di bin barana berikên dijmin de bû. Ji ber ko qesira raserî gund wê rojê di destên elemanan de bû. Rê cemedî û qeşa girti bû. Di ser wê qeşayê re çayîr zehmet bû. Piştî mîdekî me terka rê da û em ketin zeviyên dorê. Heriya zeviyên ji qeşayê siviktir bû. Di zeviyên de lexem jî hebûn; lê em ji wan ne ditirsyan. Ji ber ko ew bi tenê bi barekî 500 kiloyî an jê girantir dîteqîyan. Herçî em, di nav me de tu peyayê bi 500 kiloyî giran nîn bû. Ji lewre me bê tirs pê li cihên lexeman dikir.

Piştî çarkek saetê em gihastine gund û ketin xaniyê pêşîn. Di wî xaniyê de zabitekî ciwan û çend esker hebûn. Ji derve û li nîzîngî xêf holikekê xuya dikir, holika dîdevan. Di bin holikê re zêrzemînek jî hebû.

Zabîtê kewtê digote min: Tu dibînî niho rahetî û hêsaî ye. Hetanî ko dijmin xwe tev bide. Ev bûne deh roj, em di vî gundî de ne. Di van deh rojan de, em saetekê jî di xew re ne çûne. Dijminê me ê pêşîn kêm xewî ye. Mîna

ko em şerê elemanan dikin, şerê wê jî dikin û li hêviya wî kewtiyî ne ko wê bê û me biguhêrîne. Te temaşayê erdê kiriye. Her tişt di bin berfê û qeşayê de nixumandî ye. Bi şev serma di bin sifirê re digehe bîstan. Hingê nobetdarên me nema debar dikin û li nobetê ji saetekê bêtir nikarin bisekinin. Em dizanin ko di sêrmê de diranên mirov dirikrin. Lê cem me, ev tişt nema çêdibe. Ji ber ko argûşkên me ji sêrmayê dicemidin û venabin. Tiliyên me jî welê...

Zabît banî eskerekî xwe kir û got: Aleksî were hire.

Ji oda rex xortekî dirêj derket û li pêş zabîtê xwe sekinî. Zabît got ê: Ka destên xwe veke.

Aleksî destên xwe vekirin. Kefên destên wî cih cih reş dikirin. Te digot qey şewitî bûn. Beriya ko ez bipirsim zabît gote min: Bivê nevê te sewata êgir ditiye. Belê agir bi canê mirov bikeve û canê mirov dişewete. Lê destên vî eskerî ne ji êgir lê ji sêrmayê şewitîne. Sevêdî Aleksî di wextê nobetê de sehwişk ditiye, rahiştiye tîfînga xwe û qedere sê deqîqan agir kiriye. Gava tîfînga xwe ji dest daniye, ditiye ko destên wî şewitîne. Hesinê tîfîngê ew çend sar bû ko wek perengekî destên Aleksî sotin.

Min destûra xwe ji zabît xwest û ez hilkişiyam holika dîdevan. Dîdevan bi min hesiya be jî deng ne kir. Min got ê: Kerem bike, bihêle ez jî bi dîrebînê temaşayê bikim.

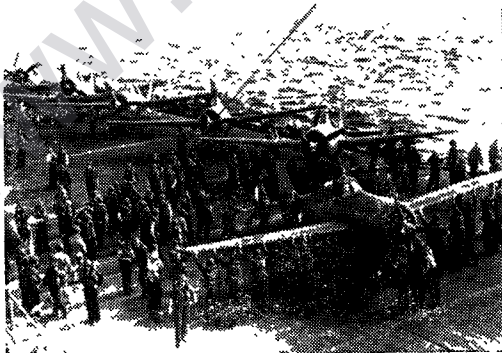
Nobetdar awirek da min û bédeng ji ber dîrebînê rabû; ez ketim şûna wî. Min li qesirê nihêrt. Li banê qesirê jî nobetdarekî elemanî hehû Ew ji bi dîrebîna xwe li me dinihêrt.

Mîdekî xweş ez li ber dîrebînê mamî û min temaşayê qesirê û nobetdarê elemanî kir.

Nobetdarê rûsî destekî xwe danî bû ser milê min û ji min re digot:

— Ji kerema xwe dîrebînê bide min. Dewriyeke elemanî ji qesirê bi der ketiye û ez wê nema dibînim.

Min dîrebînê da nobetdar û ez vegeriyam nik zabît. Gelek ne borî me dengê tîfîngan bihîst. Dewriye rastî hev hati bûn û li hev didan.

QEWETÊN EMÉRİKÂNÎ DI PESÎFÎKÊ DE DATÊN ERDÊ DIJMIN

KEÇIKA KO

J1 EMELAN RE INÇL Û TEWRAT
DIXWEND

10ê Hizêrana sala 1942an bû. Midîrê bercasûsiya emêrikanî herçî gerîndeyên fabrikeyên cengê hene anî bûn cem xwe. Midîrê bercasûsiyê talîmat dida gerîndan û jî wan re digot ko: qenc guhdarî fabrikeyên xwe bibin û nehêlin tu kesê biyanî pê li erdê fabrikeyên we bike. Di nav gerîndeyan de Mr. Kraft gerîndeyê fabrika wezaretê herbiyê jî hebû. Di wan rojan de jî di fabrika Mr. Kraft de motorên balafrên Lîbêrator çêdikirin; motorine nû. Mr. Kraft li dawîya hevalên xwe û gava ew û midêr bi tena xwe man; rabû û jê re got:

— Piştî gotinên te ez nûka li tiştêkî ko di fabrika min de çêdibe hişyar bûme. Divêt ez wî tişî jî te re bibêjin. Ev bû midyek keçikeye delal li heftê du caran têtê fabrikeyê; jî emelan re inçl û tewratê herwe belav dike. Ji wan re ayetên inçlê dixwîne, qala axiretê dike. Carekê min jî guhdariya wê kir û jî dil ez li ber ketim; hindik ma ko es bigirîm. Lê ev bûne du hefte ko nayete fabrikeyê. Dibêjin

ZABITÊN EMÊRIKANÎ ESKERÊN ÇÎNÎ TALÎM DIKIN

ko nexweş e. Emele jî bêriya wê dikin; li ber dikevin, tu bê qey tiştêk wînda kirine.

Midîr li Mr. Kraft veqerand û got: Ka salîxa wê bide min:

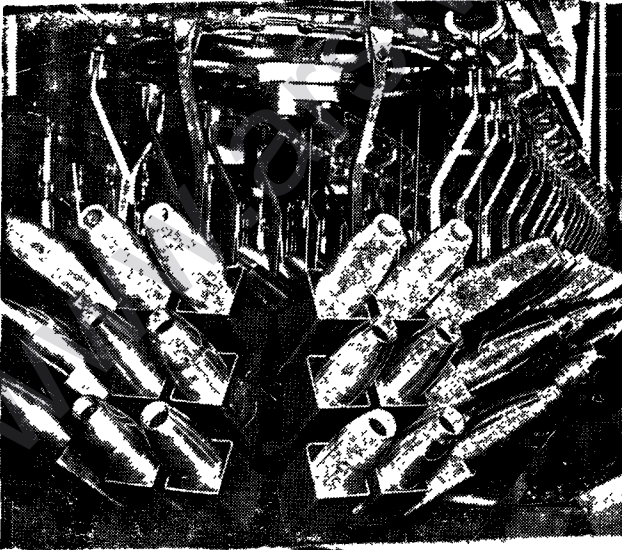
Mr. Kraft: Porzer û çavheşîn, bejînzirav, enîfreh, keçikeye bêqeder bedew....

Midîr: Tu jê ketiyî şikê?

Mr. Kraft: No, bi tenê ez dixwazim te serwest bikim. Heke te divêt jî niho û pêde ez nahllim ko ew bête fabrikeyê

Midîr: No... jî ber-vajî ve, divêt keçîk têtê fabrikeyê. Bi tenê min jî te divêt ko destûra min bidî ez du memûrên xwe di şikilê emelan de bexim fabrikeyê.

Mr. Kraft vegriya fabrika xwe û jî hêviyê ma. Li 22ê mehê, piştî nîvro keçîka inçlîxwî jî deriyê fabrikeyê ve da û ahi bi koma emelan ket. Emelan dor lê girt û li siheta wê dipir-sîn. Keçîkê digot ko bi arsimeke xurt keti bû û jî lewre nikarî bû bihata fabrikeyê. Îro jî hati bû da ko xatir jî mirîdên xwe bixwaze. Ji her ko pi-û çend rojan bi we-zifa tebşîrê ewê biçîwa

DESTIGAHEKE FABRÎKA GULE Û OBÛSAN

Kalforniyê. Ji milê din Martayê — navê keçikê — dixwest resimê mirîdên xwe bigire û vê xatirê bi xwe re bibe. Ji xwe beriya hingê jî û di dema xebatê de resimê wan ne girti bû.

Emele pê qafl bû bûn. Lê serhoste qafl ne dibû û digot: li gora nizama nû di hundirê fabrikê de resim-girtin bend e.

Emele li serhoste rabûn û jê re gotin: Em jî bi wê nizamê dizanin. Lê ew nizam ne ji bomibe şiran lê ji bo casûsan e.

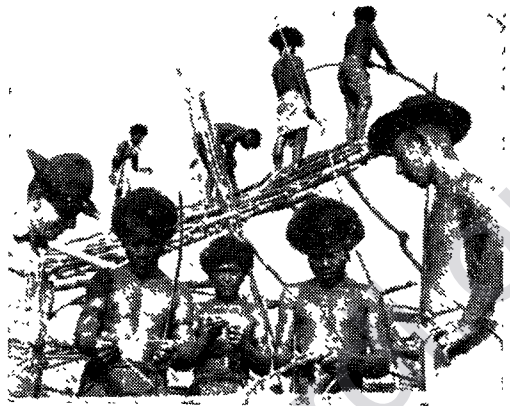
Nemaze, bi arîkariya her du emeleyen nû, emelan zora serhoste bir, herkes li pa mekîna xwe sekinî û Marta bedew resimê emelan û yê fabrikê girtin.

Xeber gihastî bû Mr. Kraft jî. Ew jî ji defterxana xwe daket destgahê û tev de mibeşîra delal heta deriyê fabrikê derbas kirin.

Martê piştî ko jî mirîdên xwe xatir xwest li timobilekê siwar bû û berê xwe da stasyonê. Her du emeleyen nû di vê navê de cilên xwe guhartî bûn û da bûn pey Martê.

Li stasyonê mirovekî jî xwe hejkirî bi çavekî wî ve monokil, li hêviya Martayê bû. Marte û mêrik li trêbê siwar bûn. Piştî çareyek saetê Marte jê peya bû û trêb bi rê ket.

Her du emele jê ne digeriyan. Dema Marte gihaste derveyî stasyonê her du emelan nîzingî li Martayê kirin û ew sekinandin. Martê hingê emeleyen xwe nas kirin. (Ak Raft û Bob Mak, her du jî polîsên sirî).

VELKÊ GÎNA-NÛ DI LÎZMETA HEVALBENDAN DE

Polîsan bi telefônê elam da stasyona din û mêrik jî dane girtin. Her du jî casûs bûn. Di çentê mêrik de filma ko Martê di fabrikê de girti bû dîtin. Ji filmê pê ve kaxezîna din jî ketin destên polîsan. Mêrik di hepîsxanê de bi kêra ko di navrana xwe de veşartî bû intihar kir û sirên xwe ne dane der.

Herçî Marte mikur hati be jî bi gelek tiştan ne dizanî. Sir di mêrik de bûn Marte dostika wî bû û li gora talimata ko jê distand dixebitî.

Marte jî bavekî iswêçî û jî dêke elemanî bû bû. Di nav kaxezên mêrik de resimekî Marta delal jî peyda kirin. Di wî resimî de li destê Marteyê li sîna fîncilê cixareyek hebû. Di bin şortekî re (pantorekî kurt, heta bi ejnûyan) jî çîpên Martê ên delal xuya dikirin.

QEWETÊN FRANSA ŞEREVANÎ DIGEL ESKERÊN HEVALBENDAN DI QADA EFRÎ QAYÊ DE

160 HEZAR BIJÎŞK Û PÛNC MILYON BIRÎNDAR

Welatê ûris erdeki bêpîvan e û şeş-
yeka dinyayê tîne pê. Di wî welatî
de qederê 200 milyon
peyke dijîn. Wî we-
latî û wî xelkî di vî
şerî de xariqeyin
şanî dane. Roja ko
elemanan digot me
ûris safî kir, sibetirê
ûris ji berê xurtir
derdiketin pêşiya ne-
yarên xwe û bi awa-
yîne no şerê wan
dikirin.

Herwekî xwen-
devanên me dizanin
êrişa Zivistanê dest
pê kiriye û ûris di
tevayîya eniyê de
elemanan bi şûn de

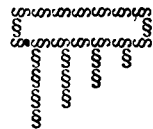
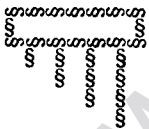
şvedigerinin. Lê ji her tiştî xeribtir ev
hejmar in ko vê paşiyê li Weşingtonê
hatine belav kirin.

Li gora hawîrên rûsî yên Weşing-
tonê ji birindarên 2 milyon peya,
piştî ko birinên wan
di xestexanan de saş
bûne, vejeriyane
eniyê û ji nû ve
şerê dijminên xwe
dikin.

Ji milê din di xes-
texanan de 3 milyon
birindar hene, 160000
bijîşk yanî dîktor
wan birindaran der-
man dikin û 500000
nexweşnêr; çî jin, çî
mêr li wan miqate
dibin.

Li ber wan hej-
maran ma eqil çav-
wan nêşekine.

KLÎŞA JORÎN BIREKÎ BELEDIYA LONDRÊ A BI NAV Û DENG ŞANÎ DIDE

HEJMARA HAWARÊ A 52AN LI 20ê KANÛNA PAŞIN BELAV BÛYE; LÊ BIGERIN Û TÊ DE BIXWÎNIN
Gawestiyayî, Civat, Heke te divêt te dost hebin, Keleha Şahîn, Diwana Melê, Pendname
Şahê Ecem, Mirdêsan û Gawestyên wan, Çêlo Eem Ji Zêr e? Beyta Kewê, Heyat
Pîra Cenderê, Marşa Keyanî, Rojên Derbasbûyî, Xanimeke Ciwan, Roviye Ker.
Le Mariage Chez Les Kurdes.

Kiriyaariya Ronahiyê : 500 qirûşên sîrtî.

Xwedî û gerinendeyê berrpirsiyar : Mir Celadet Ali Bedir-Xan . Şam—Sûriye
Directeur Propriétaire : Emir Djeladet Aali Bedir-Khan. Damas—Syrie